

Fried Katit mint a TIT Bűvöskocka Forгатók Klubjának vezetőjét ismertem meg.

Akkor még nem sejtettem, hogy valaha munkatársak, sőt egyetemi szobatársak leszünk.

Kati kapcsolata a matematika tanítással igen korán elkezdődött: már általános iskolás korában is voltak matekórái.

Hasonlóan korán találkozott Varga Tamás munkáival is, mert mikor ötödikes korában a Kis Matematikusok Baráti Köre versenyen díjazott volt, akkor Varga Tamás *Matematikai logika kezdőknek* című könyvét kapta jutalomként. (Ezt saját bevallása szerint úgy olvasta, mint a többi mesekönyvét.)

Hatodik osztály előtt felvételizett a Fazekasba, ahova fel is vették, de az akkor 9-től kezdődő speciális tagozatról egy hónap után átment a Berzsenyi specmat-jára, ahol Herczeg János volt a matematika tanára. Érettségi után az ELTÉ-re az jelentkezett matematikus szakra, de mivel a felvételi pontszámba a fizika eredmények is beszámítottak, így „csak” programozó matematikus szakra vették fel. Innen egy év után sikerült átmennie a matematikus szakra. Bár itt komoly hendikeppel indult és nagy volt az ellenszele – apukája ugyanis az algebra tanszék nagy tekintélyű vezetője volt –, de ezt sikerült ledolgoznia, és sikeresen végezte el az egyetemet.

Az egyetem után először programozóként helyezkedett el, de fél év után alkotói szabadságra ment, és ez alatt írta meg (társszerzőkkel) az első könyvét *Etűdők személyi számítógépekre* címmel, melyet Votisky Zsuzsa szerkesztett.

A könyv egyik lektora Székely Jenő volt, aki akkoriban lett az ELTE Tanárképző Főiskolai Kara Matematika tanszékének vezetője. Ő hívta meg oda Katit tanítani.

Azóta is az ELTÉ-n tanít, csak a Főiskolai Kar megszüntetése és helyének sóval felhintése után a TTK-n a Módszertani Csoport tagjaként. Közben Kati PhD fokozatot szerzett – a dolgozata témája kombinatorikus számelmélet volt, témavezetője Sárközy András – és megszerezte a középiskolai matematika tanári diplomát is. (Úgy értem, lediplomázott, nem egyéb módon.)

A kétezres évek elején felkérést kapott a Nemzeti Tankönyvkiadótól, hogy egy munkacsoport tagjaként írjon matematika tankönyvesaládot a felsőtagozatosok számára. A tankönyv nagyon népszerű volt, ami valószínűleg annak volt köszönhető, hogy a nyelvezete közérthető, a magyarázatok részletesek és alaposak benne. Erről a tankönyvről mondta el a kiadó magyar szakos szerkesztője, Valaczka András, hogy az első olyan, amelyikből sikerült megértenie a matematikát, olyannyira, hogy még a gyermekének is el tudta magyarázni.

Kati nem csak hogy sokat tanult Varga Tamástól, de Varga Tamás is sokat tanult tőle.

Már Kati általános iskolás korában is nagy hatással volt Varga Tamás munkájára. A szokásos metódus ugyanis az volt, hogy Kati édesapja Fried Ervin – aki Varga Tamás szobatársa volt az egyetemen – hazahozta és Katin próbálta ki Varga Tamás aktuális ötletét. Utána a tapasztalatait elmesélte Varga Tamásnak, amely tapasztalatok így közvetett módon meg is jelentek a „komplex” matematika tanítás koncepciójában.

De később is és közvetlenül is tanult Varga Tamás Katitól: Kati már említett kapcsolata a Bűvös Kockával inspirálta Varga Tamást, hogy ezzel is foglalkozzon. (És megírja a – ha jól emlékszem – "Kulcsszavak a Bűvös Kockához" című cikkét). A nemzetközi szakirodalomban ma is létező kifejezés a „Varga–Fried move”.

De a programozható zsebszámológépekről is sokat beszélgettek.

Kati nem csak Varga Tamással, de az ő tanítványaival is sokat dolgozott együtt, hogy csak Szeredi Évát, Neményi Esztert, Kovács Marát és Sztrókay Verát említsük. Ők mind inspirálták is arra, hogy a matematikának ne csak a tudomány oldalát, hanem a tanítás oldalát is alaposan megismerje, és alkalmazza is az így megszerzett tudást.

Kati egész munkáját áthatotta a vargamási szemlélet, így – minthogy leendő matematikatanárokat tanított lényegében egész pályája során – ez a szemlélet ma már aktív matektanárok százaihoz jutott el általa is. Így módon tette talán a legtöbbet „Varga Tamás szellemi örökségének megőrzéséért”. Tanítványai közül későbbi Varga Tamás díjban részesültek is kikerültek.

Nemrégiben jelent meg Varga Tamás *Játszunk matematikát!* című könyvének új, modernizált kiadása, amelyben C. Neményi Eszterrel, Zsinkó Erzsébettel és Török Judittal együtt újragondoltak és újraírtak néhány dolgot.

Bár ez az újraírás némelyek szemében talán szentségtörésnek hat, de én úgy vélem, a vargamási örökségnek ez az élő, alkotó továbbfejlesztése az, ami valóban méltó Varga Tamás örökségéhez.

Kati munkáját, hivatását csendben végezte, rivaldafénybe igazán sosem került. De az általa is írt tankönyvcsalád 2005-ben HunDidakt Nagydíjat, 2006-ban Centa Taneszköz Nagydíjat kapott. Kati pedig 2003-ban Kar Kiváló Oktatója, 2015-ben pedig Alexandriai Hüppátia díjban részesült.

Budapest, 2022. november 4.